

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2009

av Mattias Bäckström Johansson och Josef Fransson (båda SD)

Kommunala bolag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur kommunalt ägda bolag som verkar på en internationellt konkurrensutsatt marknad ska kunna agera mer affärsmässigt på densamma, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag omfattas all kommunal verksamhet av de kommunalrättsliga principerna om självkostnad, lokalisering, likställighet och allmänintresse. I praktiken gäller samma principer även för sådan verksamhet som bedrivs inom kommunalt ägda bolag, vilka inte får användas för att snedvrیدا konkurrensen på den svenska marknaden etc. I grund och botten får förstås dessa principer anses ha vällovliga syften men kan tyvärr i dagens globaliserade värld försvåra möjligheterna för vissa kommunala bolag att på bästa sätt tillvarata sina respektive huvudmäns och i förlängningen medborgarnas intressen.

Särskilt tydligt blir detta för de bolag som verkar på internationellt konkurrensutsatta marknader, såsom mäss- och eventbolag, där bland andra offentligt ägda utländska bolag inte alltid behöver agera utifrån liknande principer, utan kan vara mindre begränsade i sina marknadsmässiga ställningstaganden. Detta kan i sin tur medföra betydande konkurrensnackdelar för motsvarande svenska bolag, vad gäller att till exempel attrahera internationella kunder, artister, tillställningar och dylikt.

För att konkretisera problemställningen kan exemplifieras med ett semifiktivt svenskt kommunalt mässbolag, vilket konkurrerar med bland annat ett tyskt offentligt bolag om att få anordna en prestigefull årligt återkommande mässa för viss typ av tyngre maskinutrustning. Medan det tyska bolaget kan öppna filialer på strategiskt viktiga marknader utomlands, hålla systemmässor och kanske t.o.m. direkt konkurrerande events i Sverige, för att stärka sin marknadsposition, erbjuda attraktiva stordriftsfördelar och undergräva motståndet, så får det svenska bolaget kanske främst förlita sig på mer sedvanliga marknadsföringsaktiviteter och sitt goda renommé. Detta räcker säkerligen långt i sig men innebär likväl att man har avsevärt färre verktyg att tillgå för att möta utmaningen.

I förlängningen riskeras då inte heller endast den aktuella verksamheten utan även betydande kundunderlag för anknytande såväl offentlig som privat verksamhet i andra branscher, såsom transport samt hotell- och restaurangnäringen, till men för kommuninvånarna och Sverige i stort.

En del svenska aktörer, vilka ibland företräder betydande offentliga intressen, kringgår dessa begränsningar genom att organisera sig som stiftelser, med allt vad det kan innebära i form av minskad offentlig insyn i verksamheten osv. Men på vissa områden finns också redan idag väl motiverade undantag från t ex lokaliseringsprincipen på den nationella marknaden, inte minst för kommunala energibolag. Det borde sålunda finnas både motiv och möjlighet att försöka underlätta för kommunala bolag som utsätts för internationell konkurrens, ibland alltså även från utländska offentligägda bolag, att hävda sig på marknaden genom att tillåtas fatta än mer marknadsmissiga ställningstaganden och beslut. Rådande förutsättningar för de aktuella verksamheterna bör därför ses över samt förslag på erforderliga åtgärder och regelförändringar utredas, för att presenteras senast under nästkommande riksmöte.

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Josef Fransson (SD)